

Totaal thermaal

Bronnen - Sources - Quellen

NATÜRLICH!
NATURELLEMENT!
NATUURLIJK!

Bronnen zijn plaatsen waar water op natuurlijk wijze het aardoppervlak bereikt. De mens heeft deze bronnen altijd gebruikt om aan vers drinkwater te komen en in fris water te baden. Natuurlijk is een bron ook het beginpunt van iedere beek of rivier.

In de Euregio spelen bronnen een speciale rol. In de Akense wijk **Burtscheid** vind je bijvoorbeeld de warmste bronnen van Europa – het water is ruim 70 °C!

3. Kaiser Karl entdeckt heisse Schwefelquellen und gründet Aachen.

Afb. 2 - "Keizer Karel ontdekt warme zwavelbronnen en sticht Aken"

Kom zo veel mogelijk te weten over het water dat bij jullie uit de kraan komt (herkomst, kwaliteit, temperatuur ...).

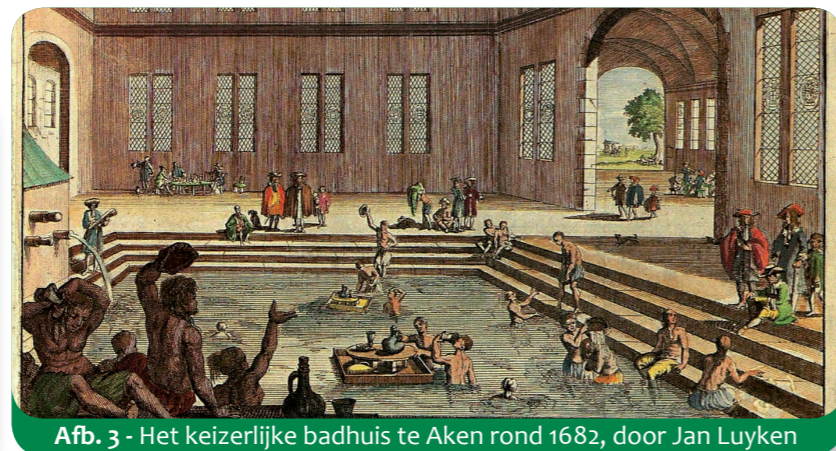
Vermoedelijk waren de warme **thermale bronnen** de reden dat de **Romeinen** zich ruim 2 000 jaar geleden net daar vestigden waar de stad Aken nu ligt. Natuurlijk waren er toen nog geen kranen waaruit warm water stroomde. Dus was men blij in de natuur warm water te vinden, zonder het eerst boven het vuur te moeten verhitten. Bovendien geloofde men in de genezende werking van de bronnen.

Ook de grootste "held" van de Euregio, keizer Karel de Grote, wist de war-

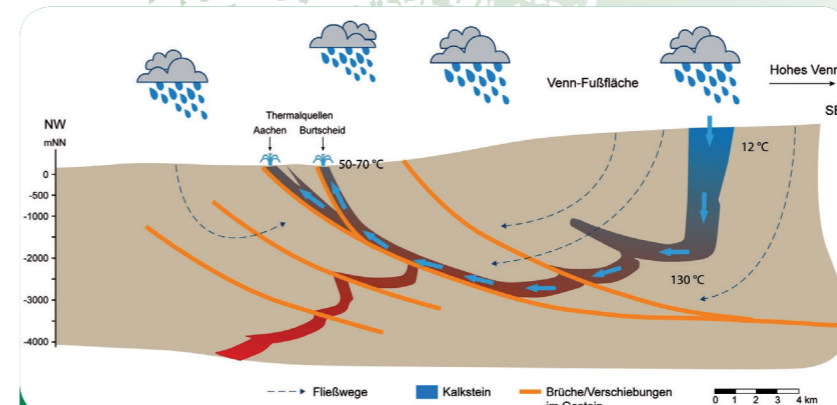
me, geneeskrachtige bronnen te waarderen. Vaak wordt in Aken verteld dat keizer Karels paard de warme bronnen zou hebben ontdekt, maar dat is een sprookje (afb. 2). Ten slotte werden de bronnen al bijna 800 jaar eerder door de Romeinen gebruikt. Maar dat het Akense water gezond is, is niet helemaal onjuist. Het bevat veel belangrijke mineralen en bovendien zwavel. Daarom stinkt het een beetje. Toch kwamen er veel toeristen, waaronder ook koningen en vorsten, naar Aken voor een "kuur" met het geneeskrachtige water. Het waren niet echt toeristen, maar eerder kuurgasten. Omdat de kuurgasten niet alleen voor het water komen, maar ook een leuke tijd wilden hebben, hebben alle steden met kuuroorden vaak veel cafés, theaters, casino's, enz. Voor ieder wat wils! Niet alleen in Aken: ook in het Nederlandse **Valkenburg** komen vandaag veel mensen om in het warme water te baden. Dit thermale water van 32 °C wordt maar liefst vanuit een diepte van 400 meter naar boven gehaald.

Oude reclame uit het kuuroord Spa

Afb. 3 - Het keizerlijke badhuis te Aken rond 1682, door Jan Luyken

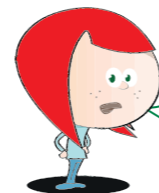

Afb. 4 - Het Akense thermale water ontstond ca. 10 000 jaar geleden in de Eifel, waar het als regenwater in de grond wegsijpelde. Diep onder de grond werd het opgewarmd, onttrok het belangrijke mineralen uit het gesteente en stroomde ondergronds naar Aken.

Het Belgische **Spa** is de beroemdste bronnenstad die ook vroeger al door zeer veel kuurgasten bezocht werd. Hier zijn de bronnen echter koud en is het water dus vooral geschikt voor drinkkuren. Spa was vroeger zelfs zo beroemd dat het woord "spa" in veel talen hetzelfde betekent als "kuur" of, zoals men dat vandaag noemt, "wellness". Ook het bekendste mineraalwater in België en Nederland heet "Spa". Vlakbij Spa, in het Belgische Vesderdal bij Chaudfontaine, vind je ook nu nog warme bronnen van 36 °C.

Wist je dat veel plaatsnamen in de Euregio al in hun naam verwijzen naar de bronnen?

- Het oude Duitse woord "**Born**" betekent put of bron (bijv. Elsenborn in de Belgische Eifel, Dedenborn aan Duitse zijde). In Nederland zie je het woord "**bron**" bijv. terug in Schoonbron, bij Valkenburg.
- Ook het woord "**put**" in plaatsnamen verwijst naar de bronnen. In Limburg is er een plaats met de naam "Puth".
- Tussen Verviers en Luik ligt Chaudfontaine (**chaud** = warm, **fontaine** = bron). Hier zijn er verscheidene warme bronnen.

Ook de naam "Aken" (DE **Aachen**) heeft veel met water te maken. De naam stamt van het Germaanse woord voor water: "Aha". De sinds de middeleeuwen gebruikte Latijnse aanduiding "Aqua Granni" (= water van de Grannus) herinnert aan de Romeinen en de door hen vereerde Keltische helende god "Grannus".

Afb. 5 - Door dit soort spleten in het kalkgesteente stijgt het warme water naar het aardoppervlak.

- Zo baadden de Romeinen! "Thermenmuseum" in Heerlen (thermenmuseum.nl) en "Museum der Badekultur/Römerthermen" in Zülpich (roemerthermen-zuelpich.de)
- Bos- en watermuseum: berinzenne.be

Zoek plaats- en straatnamen bij jou in de buurt waarin "water" op een of andere manier voorkomt.

- thermesdespa.com: wetenswaardigheden over het geneeskrachtige water;
- http://de.wikipedia.org/wiki/Aachener_Thermalquellen: een zeer gedetailleerd artikel